

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Mahkememizce yapılan yargılama sırasında keşif gerektiği için 27.2.1997 gününde keşif yapılmasına karar verilmiş, davacı vekilinden keşif için giderleri yatırması istenmiştir.

Davacı vekili keşifte mahkeme üyelerinin yolluğunu belirleyen 3717 sayılı Yasa'nın 2. maddesi, 449 sayılı KHK ile değişik 4-5-6 fıkralarının 1982 Anayasasının 51/1 ve 141/son maddesine aykırı olduğunu iddia etmiştir.

3717 sayılı Yasa'nın 2. maddesi incelendiğinde mahkeme yolluğunun belirlendiği, bu belirlenen miktarın 1/2 sinin %90 nın keşfe gitmeyen diğer adliye personeline, %10 unun ise Adalet Bakanlığına gönderildiği yazılıdır. Yasanın ilgili maddeleri aşağıdadır.

"(Değişik 19/8/1991-KHK- 449/2 Md) Birinci fıkrada sayılanlardan adli yargı hakim ve savcılar ile adli yargıda görevli yazı işleri müdürü, zabıtkatibi, mübaşir, icra müdürü, icra müdür yardımcısı ile diğer personele tahakkuku müteakip yol tazminatının 1/2 si ödenir. Yol tazminatının kesilen 1/2 si o yerdeki bir kamu bankasında açılan bir hesaba yatırılır. Bu yıl hesaba yatırılan paraların %10 u her ayın ilk haftası içinde Ankara'da bir kamu bankasında açtırılan Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilir. Mahalli hesapta toplanan paraların arta kalanı o yargı çerçevesinde görevli adli yargı hakim ve savcılar ile adli yargıda görevli Yazı İşleri Müdürü, Zabıtkatibi, Mübaşir, İcra Müdürü, İcra Müdür Yardımcısı ile diğer personeline (ceza infaz kurumu personeli hariç) ayda bir, eşit miktarda ödenir, ancak bu ödemenin yıllık tutarı en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) yıllık tutarının yarısını geçemez.

(Ek: 19/8/1991-KHK-449/2 md.) Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilen paralardan Adalet Bakanlığı merkez teşkilatının hakim ve savcı dışındaki personeline, Adalet Bakanınca belirlenen miktar ve esaslar dahilinde üç ayda bir ödeme yapılır, yapılan ödemeler aylık olarak en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) yarısını geçemez. Yıl içerisinde toplanan paraların bu ödeme miktarını aşması halinde artan miktarın yıl içinde mahallinden gelen miktar oranı kadar, mahallinden gönderilecek miktardan mahsup yapılır.

(EK: 19/8/1991-KHK-449/2 md.) Yukarıdaki iki fıkra gereğince hesapların açılması, kesintilerin bu hesaplara yatırılması, merkez teşkilatındaki personele yapılacak ödeme miktarı ve mahsup işlemleri ile uygulamaya ilişkin diğer esaslar Adalet Bakanınca belirlenir."

1992 Anayasasının 55/1 md. "ücretin emeğin karşılığı" olduğu belirtilmiştir. Gerek keşfe gitmeyen adliye personeli yönünden, gerekse de Adalet Bakanlığı Personeli yönünden bu kurala aykırılık olduğu inancı oluşmuştur. Bu paylaşım keşif ücreti hesaplamasında dava sahipleri yönünden adaletin pahalı gerçekleşmesine neden olmaktadır. Bu da 1982 Anayasasının 141/son maddesine aykırıdır. Bu paylaşım ile ilgili olarak davacı vekilinin aykırılık iddiasının haklı olduğu anlaşılmakla mahkemenizin değerlendirmesine sunmak gerekmiştir.

16.5.1991 tarihinde RGde yayınlanan 3717 sayılı 2 mdsinin 449 sayılı KHKnin 2. md. değişik 5. fıkra ve devamı ek fıkraların 1982 Anayasasının 55/1 ve 141/son maddesine aykırı olduğu ve iptaline karar verilmek üzere takdirlerinize arz olunur. 27.02.1997"

Esas Sayısı : 1997/31
Karar Sayısı : 1997/38